

Voorbeschermingsregels energieopslagsystemen

de GEMEENTERAAD van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht;

gezien het voorstel inzake de vaststelling van de voorbeschermingsregels energieopslagsystemen;

gelet op de artikelen 2.4, 4.1 en 4.2 van de Omgevingswet;

B E S L U I T :

Artikel I

Het omgevingsplan Hendrik-Ido-Ambacht te wijzigen zoals is weergegeven in Bijlage A.

Artikel II

Dit besluit voor voorbeschermingsregels energieopslagsystemen treedt in werking op de dag waarop het bekend wordt gemaakt.

Aldus besloten in de vergadering van d.d. 6 oktober 2025

*De griffier,
H.M. van 't Westeinde
De voorzitter,
P. van der Giessen*

Bijlage A artikel I

Voorbeschermingsregels energieopslagsystemen

Voorrangsbepaling

Voor zover de voorbeschermingsregels in dit hoofdstuk afwijken van de regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1 van de Omgevingswet, gelden de voorbeschermingsregels.

Hoofdstuk 1 Voorbeschermingsregels energieopslagsystemen

Afdeling 1.1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Overgangsrecht

De voorbeschermingsregels in dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op activiteiten die al werden verricht voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit hoofdstuk en die in overeenstemming zijn met de regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. Energieopslagsysteem: de samenstelling van de lithiumhoudende energiedragers, omvormers, eventueel transformatoren, datacommunicatie, (subsysteem) EMS (systeemcontroller), elektrische infrastructuur.
- b. Elektriciteitsnet: een transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit.

Afdeling 1.2 Exploiteren van een energieopslagsysteem

Artikel 1.3 Toepassingsbereik

1. Deze afdeling gaat over het bedrijfsmatig bouwen, aanleggen en exploiteren van een energieopslagsysteem, bestaande uit lithiumhoudende oplaadbare energiedragers die (in groepen) elektrisch met elkaar zijn verbonden met een totaal opgestelde capaciteit van 1 MWh en daarboven.
2. Deze afdeling gaat niet over het bedrijfsmatig bouwen of aanleggen van een energieopslagsysteem, bestaande uit lithiumhoudende oplaadbare energiedragers die (in groepen) elektrisch met elkaar zijn verbonden met een totaal opgestelde capaciteit van 1 MWh en daarboven, die is bedoeld om de eigen bedrijfsactiviteiten van energie voorzien.

Artikel 1.4 Oogmerken

1. De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
 - a. het behouden van de mogelijkheden voor verduurzaming van bedrijfsactiviteiten;
 - b. het bevorderen van een duurzame ontwikkeling;
 - c. het op zo kort mogelijke afstand van elkaar realiseren van vraag naar-, en aanbod van energie;
 - d. het kunnen overschakelen van fossiele energie naar hernieuwbare energie;
 - e. het in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving;
2. Voor zover deze afdeling gaat over het opwekken, transporteren en leveren van elektriciteit zijn de regels niet gesteld met het oog op de energievoorziening zoals bedoeld in artikel 6.12 van de Energiewet.

Artikel 1.5 Verbod

Het is verboden binnen het ambtsgebied en energieopslagsysteem te bouwen, aan te leggen en te exploiteren.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1.1 Overgangsrecht

Het doel van deze voorbeschermingsregels is dat energieopslagsystemen (EOS) die (mogelijk) strijdig zijn met nieuwe regels in het omgevingsplan die in voorbereiding zijn, worden voorkomen. Volgens artikel 4.14 van de Omgevingswet mogen alleen voorbeschermingsregels worden gesteld over activiteiten die op grond van het omgevingsplan zijn toegestaan, maar die nog niet plaatsvinden. In dit artikel is daarom bepaald dat de regels in dit hoofdstuk niet van toepassing zijn op activiteiten die al werden verricht voorafgaand aan de inwerkingtreding van de voorbeschermingsregels.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

Dit artikel geeft aan wat met bepaalde begrippen in de artikelen wordt bedoeld.

Artikel 1.3 Toepassingsbereik

Deze afdeling is van toepassing op het bedrijfsmatig bouwen, aanleggen en exploiteren van een EOS (energieopslagsysteem). Hierbij is een ondergrens van 1 MWh vastgelegd. De ondergrens is bepaald aan hand van effectafstanden uit het scenarioboek Omgevingsveiligheid van het NIFV (Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid). Hieruit blijkt dat het maximale effectgebied voor externe veiligheid 25 meter betreft. Installaties met een lagere capaciteit zijn niet relevant voor externe veiligheid en hebben dus ook een minder groot ruimtebeslag.

Deze afdeling is niet van toepassing op het bouwen en aanleggen van een EOS die is bedoeld om het eigen bedrijf van energie te voorzien. Zo wordt voorkomen dat bedrijven door de voorbeschermingsregels gehinderd worden in de verduurzaming van de eigen bedrijfsactiviteiten.

Artikel 1.4 Oogmerken

RES Drechtsteden

In de Drechtsteden gebruiken vele bedrijven op jaarbasis meer dan 50.000 KWh aan elektra of meer dan 25.000 m3 aardgas. Voor deze bedrijven geldt een energiebesparingsplicht. De gemeente stimuleert dat er grootschalig zon op dak wordt gerealiseerd op bedrijfsdaken. Ook worden opties onderzocht om het plaatsen van zonnepanelen op grote bedrijfspanden te verplichten. De energietransitie waarbij van aardgas naar duurzame energie wordt overgestapt heeft ook als gevolg dat het elektriciteitsnet onder druk komt te staan. Deze transitie levert netcongestie op. Dit betekent dat het elektriciteitsnet moet worden verzwakt, wat tijd en geld kost. Ondertussen moeten er keuzes worden gemaakt over welke ruimtelijke ontwikkelingen kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet.

Energieopslagsystemen zijn nodig voor de energietransitie naar duurzame energie. Dit aangezien de hoeveelheid energie die wordt opgewekt door bijvoorbeeld wind of zon afhankelijk is van het weer. Ook is het verbruik van energie niet altijd gelijk aan de hoeveelheid energie die wordt opgewekt. Om variabele energievoorziening en een goede match met het energieverbruik mogelijk te maken zal er ook gebruik moeten worden gemaakt van opslagsystemen. Echter leggen energieopslagsystemen met een eigen aansluiting op dit moment een disproportionele druk op de beschikbare transportcapaciteit van het elektriciteitsnet. Hierdoor blijft er minder transportcapaciteit beschikbaar voor andere ontwikkelingen zoals de nieuwbouwopgave en vestiging of uitbreiding van bedrijven (arbeidsplaatsen).

Integrale afweging

De Omgevingsvisie van Hendrik-Ido-Ambacht en de RES Drechtsteden hebben als gezamenlijk doel het verduurzamen van Hendrik-Ido-Ambacht. Dit is noodzakelijk voor een goed woon- en leefklimaat. Deze energietransitie naar duurzaam opgewekte energie heeft impact op het elektriciteitsnet van Hendrik-Ido-Ambacht. Dit heeft ruimtelijke impact aangezien netcongestie ertoe kan leiden dat nieuwe (bedrijfs)activiteiten niet meer mogelijk zijn of dat bestaande bedrijfsactiviteiten worden beperkt in de overschakeling naar hernieuwbare energie. Het is voor de gemeente van belang dat een EOS bijdraagt aan de verduurzaming van de gemeente en daarnaast ook de bestaande en nieuwe bedrijfsactiviteiten ondersteunt in deze transitie.

Naast verduurzaming richt de omgevingsvisie zich op het creëren van een veilige en gezonde leefomgeving. Energieopslagsystemen hebben invloed op de leefomgeving zowel in termen van ruimtelijke inpassing als externe veiligheid. Het is voor de gemeente van belang dat vestiging van een EOS niet leidt tot onevenredige ruimtebeslag of milieubelasting.

Deze regels zien niet op het belang van de energievoorziening zoals bedoeld in artikel 6.12 van de Energiewet.

Artikel 1.5 Verbod

Toelichting artikel 1.5 Verbod

Hoewel EOS een rol spelen in het balanceren van vraag en aanbod van duurzame energie, is het van belang dat hun toepassing niet ten koste gaat van andere beleidsdoelen. De gemeente stimuleert verduurzaming van bedrijfsactiviteiten, bijvoorbeeld door zonnepanelen op bedrijfsdaken, maar wil tegelijkertijd voorkomen dat EOS bedoeld voor de exploitatie van energie de energietransitie juist belemmeren door het elektriciteitsnet verder te belasten.

Energieopslagsystemen gebruiken relatief veel transportcapaciteit, waardoor er minder ruimte overblijft voor andere maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Denk hierbij aan woningbouw, uitbreiding van bedrijven en andere initiatieven die bijdragen aan werkgelegenheid en leefbaarheid. In een situatie van netcongestie, waarin het elektriciteitsnet zijn maximale capaciteit bereikt, moeten er keuzes worden gemaakt. Een verbod op EOS helpt om deze schaarse capaciteit strategisch te verdelen.

Daarnaast hebben grootschalige EOS een aanzienlijke ruimtelijke impact. Uit het scenarioboek Omgevingsveiligheid van het NIFV blijkt dat systemen met een capaciteit van 1 MWh of meer een effectgebied van 25 meter hebben. Dit betekent dat ze invloed hebben op de externe veiligheid en de leefomgeving. Een verbod draagt bij aan het voorkomen van onevenredig ruimtebeslag en milieubelasting, en sluit aan bij het streven naar een veilige en gezonde leefomgeving zoals verwoord in de omgevingsvisie van de gemeente.